



LEGFŐBB ÜGYÉSZSÉG KABINET

KOMMUNIKÁCIÓS ÉS SAJTÓOSZTÁLY

1055 Budapest, Markó utca 16. • 1372 Budapest, Pf. 438.

Telefon: (1) 354-5628, 354-5774 • E-mail: sajto@mku.hu

Sajtóközlemény

A Legfőbb Ügyészség eseti vizsgálatának megállapítása szerint a vádlottak 18%-át hallgatták ki a nyomozó hatóságok a nyomozás során előzőleg tanúként. Az ilyen tanúkihallgatások többsége ugyanakkor nem volt törvénysértő, mivel a nyomozás ezen időszakában még nem volt adat arra, hogy a tanú bűncselekményt követett el. A helyes nyomozási gyakorlat érdekében az ügyészség iránymutatást ad ki.

Dr. Bárándy Gergely országgyűlési képviselő a 2015. március 30-án dr. Polt Péter legfőbb ügyészhez intézett azonnali kérdésében – az un. Quaestor-ügy rendőrségi nyomozása kapcsán – kifogásolta, hogy „...azokat, akikről biztosan lehetett tudni, hogy érintettek és bűncselekményt követnek el, ... legalább tanúként miért nem hallgatták ki”.

Dr. Polt Péter legfőbb ügyész az azonnali kérdésre adott válaszában rámutatott, hogy „aki potenciális gyanúsított, az nem hallgatható ki előzőleg tanúként, ez mindenfajta emberi jognak ellentmond”.

Dr. Bárándy Gergely országgyűlési képviselő a 2015. április 07-ei azonnali kérdésében már azt mondta, hogy: „...én nem a Quaestor-vezér tanúkénti kihallgatását kértem számon az ügyészségen, hanem a gyanúsítottit”.

Dr. Polt Péter legfőbb ügyész a válaszában rámutatott, hogy egy hét alatt megváltozott a képviselő véleménye: „A képviselő úr egy hete gyakorlatilag törvénysértő gyakorlat folytatására bízta az ügyészséget, amelyet én elutasítottam.”

Egy a médiában gyakran nyilatkozó ügyvéd – a legfőbb ügyész március 30-ai parlamenti kijelentése kapcsán, azt hazugságnak nevezve – azt állította, hogy a nyomozások legalább 50 százalékában van arra példa, hogy a gyanúsítottat korábban tanúként hallgatták ki. Más ügyvéd 60-70 százalékra tette ennek arányát.

A Legfőbb Ügyészség a 2015. április 1-jei sajtóközleményében mindezt szakmailag visszautasította.

A Legfőbb Ügyészség rámutatott, hogy – a büntetőeljárásra vonatkozó szabályokból következően – aki *potenciális gyanúsított*, azt nem lehet tanúként kihallgatni. Potenciális gyanúsítottról akkor beszélhetünk, amennyiben van személyre szabott gyanú, de az még nem megalapozott.

Amennyiben viszont nincs még személyre szabott gyanú – például azért, mert a hatóság még egyáltalán nem tudja, ki a szóba jöhető elkövető, amelyet az eljárás későbbi menete tisztázhat –, *nincs akadálya az illető tanúkénti kihallgatásának.*

A büntetőeljárás során senki sem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen, és önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson. Ezért a tanú (akinek egyébként vallomástételi, ezen belül pedig „igazmondási” kötelezettsége van), megtagadhatja a vallomástételt (többek között) az olyan kérdéssel kapcsolatban, amelynek a valósághű megválaszolásával magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná.

Ezzel szemben a terhelt vallomástételre egyáltalán nem köteles, de ha tesz is vallomást, a válaszadást bármely kérdésre megtagadhatja

Fontos garanciális szabály még, hogy a gyanúsítottaknak a korábban tanúként ugyanarra a tényre tett vallomása – ha gyanúsítottként nem tartja fenn – bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

Dr. Polt Péter legfőbb ügyész - a korábbi azonnali kérdése, illetve a május eleji megkeresése nyomán – arról tájékoztatta most dr. Bárándy Gergely országgyűlési képviselőt, hogy az ügyészség nem rendelkezik olyan nyilvántartással, amely alkalmas lenne annak statisztikai kimutatására, hogy hány olyan büntetőügy volt az elmúlt 5 évben, amelyben a tanúként kihallgatott személyeket az eljárás későbbi szakaszában gyanúsítottként hallgatta ki a nyomozó hatóság. Ennek megállapítására kizárólag több százezer ügy tételes átvizsgálása alapján kerülhetne sor, az ügyészségnek, a mindennapi feladatainak ellátása mellett, azonban ilyen vizsgálat elvégzésére nincs lehetősége.

Ugyanakkor a kérdés felmerülését követően a *Legfőbb Ügyészség saját kezdeményezéséből szűrőpróbaszerű vizsgálatot végzett*. A reprezentatív, de országos jellegű vizsgálat a bíróságok által 2015. április 9. és 15. napjára kitűzött tárgyalások vádlottjaira terjedt ki. A tárgyalási napok kiválasztására véletlenszerűen került sor. A vizsgálat az összes ügyre vonatkozó adatgyűjtés mellett 41 ugyancsak véletlenszerűen kiválasztott ügy tételes vizsgálatát is jelentette.

A beszerzett adatok alapján megállapítást nyert, hogy a két említett napra kitűzött tárgyalások összesen 2723 vádlottat érintettek, akik közül 495-öt (a vádlottak 18 %-át) hallgattak ki a nyomozás során tanúként is.

A tételesen vizsgált 41 ügynek 54 vádlottja volt. A tételes vizsgálat során megállapítást nyert, hogy;

- 31 vádlott tanúkihallgatása nem volt törvénysértő, mivel a nyomozás ezen időszakában még nem volt adat arra, hogy a tanú bűncselekményt követett el;
- 12 vádlottat úgy hallgatták ki tanúként, hogy volt terhelő adat velük szemben, de ez nem érte el az alapos gyanú szintjét (potenciális gyanúsítottak), ezért a tanúkénti kihallgatásuk sértette a tisztességes eljárás elvét;
- 11 személyt illetően úgy került sor a tanúkihallgatásra, hogy velük szemben ekkor már megfelelő bizonyítékok álltak rendelkezésre a megalapozott gyanú közléséhez. Ezek a tanúkihallgatások törvénysértőek voltak. A törvénysértéshez az vezetett, hogy a nyomozó hatóság hibásan értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat.

A vizsgált ügyek közül 4 ügyben folytatott nyomozást az ügyészség. Ezekben az ügyekben nem volt a tisztességes eljárást vagy a törvényt sértő tanúkihallgatás.

Összességében a konkrét ügyek vizsgálatának eredménye arra utalt, hogy a gyanúsítottaknak tanúként történő kihallgatására a nyomozó hatóság helytelen gyakorlata alapján került sor. A törvénysértő tanúkihallgatások kiküszöbölése érdekében a Legfőbb Ügyészség irányító intézkedés kiadását tervezi.

Olyan ügyről ugyanakkor nincs a Legfőbb Ügyészségnek tudomása, amellyel kapcsolatban a bíróság kifogásolta volna a vádlott korábbi tanúkénti kihallgatását.

Budapest, 2015. május 27.

Legfőbb Ügyészség
Kommunikációs és Sajtóosztály